

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/80
KARAR NO : 1987/82

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olduğu saptanmayan suça ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.
Sanık : Hüseyin Yakut
O L A Y : 20-12-1983 günü, sanığın pasaportsuz olarak İran'a

gidip iki iranlı şahsı yasa dışı olarak yurda getirdiği ileri sürülerek, Pasaport Kanunu'na muhalefet ve yetkili mercilerin emirlerine iteatsızlık suçları nedeniyle 5682 Sayılı Kanun'un 33. ve TCK'nun 526.maddesi gereğince tecziyesi istemiyle, Başkale C.Savcılığı'nın 16-3-1984 gün, 1984/38-16 sayılı iddianamesi ile hakkında kamu davası açılmıştır.

Başkale Sulh Ceza Mahkemesi, 9-12-1986 gününde, esas 1984/37, karar 1986/305 sayı ile; sanığın Pasaport Kanunu'na muhalefet suçundan 5682 sayılı kanunun 33/1.maddesi uyarınca 1500 lira hafif para cezası ile mahkûmiyetine ve ancak TCK'nun 526.madde yönünden suçun 1402 sayılı kanunun 16.maddesi kapsamına girmesi nedeniyle mahkemesinin görevsizliğine karar vermiştir.

Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesi, 13-5-1987 gününde, 1987/61-137 sayı ile; sanığa atılı, yasa dışı yoldan İranlı şahısları yurda sokmak eyleminin TCK'nun 196.maddesine mümas bulunduğu ve bu suçun sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmadığı gerekçesi ile görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece; her iki mahkemenin görevsizlik kararları arasında, 2247 Sayılı Kanunun 14.maddesinde belirlenen olumsuz bir görev uyuşmazlığı doğmuş ve dosya, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 14-8-1987 gün, 1987/1092 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Selahattin Metin'in Başkanlığı'nda, Adnan Hamzaoğulları, Uzel Kızılkılıç, Casim Yılmaz, Yavuz Tahsin Özgen, Önder Ayhan ve Erkan Başere'nin katılmaları ile yaptığı 28-9-1987 günlü toplantıda, geçici rapor-tör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavıoğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoglu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı üzere olumsuz görev uyuşmazlığı, sanığın İran uyruklu iki kişiyi yasa dışı olarak yurda getirdiği iddiası ile TCK'nun 526.maddesinin uygulanması istemiyle açılan kamu davası nedeniyle doğmuştur.

.../...

Başkale Sulh Ceza Mahkemesi, eylemin 1402 sayılı Kanununun 16. maddesine mümas bulunduğu, Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askerî Mahkemesi ise bu eylemin TCK'nun 296. maddesine uyduğu gerekçeleri ile görevsizlik kararı vermişlerdir.

Mahkemeler uygulanması istenilen yasa maddeleri ile değil, eylemle bağlı olduklarından görevli yargı merciinin tespiti için, öncelikle eylemin subutu halinde, hangi kanun maddesinin şumulüne gireceğinin tespiti gerekir.

Dosyada mevcut Van Sıkıyönetim Komutan Yardımcılığı'nın 25-11-1982 gün, 7130-1065 -82-İsth. yazısında, son günlerde hududu gayri kanuni yollardan geçerek Türkiye'ye iltica maksadı ile yabancı uyruklu şahısların geldiği bildirilerek, bu kabil olaylara son verilmesi için Van ili Sıkıyönetim Komutanlığı bölgesinde alınacak tedbirler belirtilmiş ve gayrikanuni yollardan geçiş ve menfaat karşılığı geçenlere yardımcı olmak suç olup, bu şahıslara 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun 3. maddesi gereğince gerekli işlem yapılacağı Başkale Garnizon Komutanlığı'na bildirilmiştir.

TCK'nun 296. maddesinde, cezayı müstelzim bir cürüm işleyen kişiye, yardımcı olan kişilere verilecek ceza tayin edilmiştir. Yurt dışından bir şahsın pasaportuz olarak yurda girmek istemesi esasen kanunlarımıza göre bir suç olduğundan, öncelikle böyle kişilere yardım edenlerin kanunda yazılı ceza ile tecziyeleri gerekmektedir. Esasen, Van Sıkıyönetim Komutan Yardımcılığı'nın yazısında da bu eylemin suç sayıldığı belirtilmiştir. Kanunlara göre, suç sayılan bir eyleme 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun 16. maddesinin tatbiki mümkün değildir. Çünkü, adı geçen maddede sıkıyönetim ilân edilmeyen yerlerde, aslında kanunlara göre suç sayılmayan ve fakat sıkıyönetim ilân edildikten sonra alınması gerekli bazı tedbirlere aykırı hareket eden kişilere verilecek ceza tayin edilmektedir. Diğer bir deyimle, normal zamanlarda suç sayılmayan bazı eylemler sıkıyönetim uygulanmasında suç sayılabilir duruma getirilmektedir. Oysaki, olayımızda böyle bir durum yoktur.

Bu nedenlerle, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi ve Başkale Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının, sanığa atılı TCK'nun 526. maddeye muhalefet suçu yönünden kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

.../...

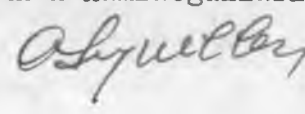
Ali

S O N U C : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Başkale Sulh Ceza Mahkemesi'nin 9-12-1986 günlü, 1984/37-1986/305 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 28-9-1987 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

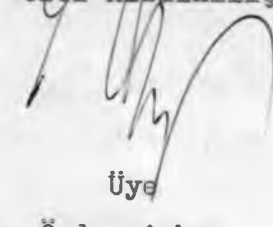
Başkan
Selahattin Metin

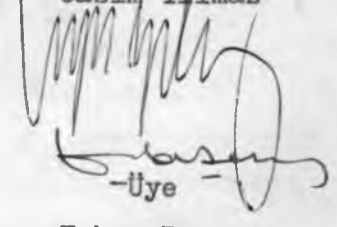
Üye
Adnan Hamzaoğulları

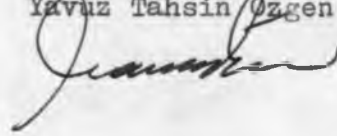
Üye
Uzel Kızılkılıç

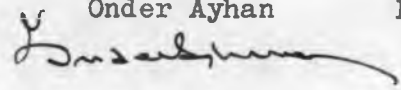
Üye
Casim Yılmaz

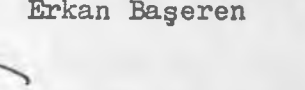
Üye
Yavuz Tahsin Özgen

Üye
Önder Ayhan

-Üye-
Erkan Başeren

G/T.